

University of the Pacific Scholarly Commons

Euler Archive - All Works Euler Archive

1744

Variae observationes circa series infinitas

Leonhard Euler

Follow this and additional works at: https://scholarlycommons.pacific.edu/euler-works Record Created: 2018-09-25

Recommended Citation

Euler, Leonhard, "Variae observationes circa series infinitas" (1744). *Euler Archive - All Works*. 72. https://scholarlycommons.pacific.edu/euler-works/72

This Article is brought to you for free and open access by the Euler Archive at Scholarly Commons. It has been accepted for inclusion in Euler Archive - All Works by an authorized administrator of Scholarly Commons. For more information, please contact mgibney@pacific.edu.

VARIAE OBSERVATIONES

CIRCA

SERIES INFINITAS.

AVCTORE

Leonh. Euler.

bseruationes, quas hic proferre constitui, plerumque circa eiusmodi series versantur, quae prorsus sunt diuersae ab iis, quae etiamnum tractari sunt solitae. Cum enim adluc nullae aliae series sint consideratae, nisi quarum vel terminus generalis esset datus, vel lex saltem, qua ex datis aliquot terminis sequentes inuenire liceret; ita hic eiusmodi potisiimum series sum contemplaturus, quae neque terminum generalem proprie fic dictum, neque legem continuationis agnofcant; sed quarum natura per alias conditiones determinetur. huiusmodi ergo seriebus eo magis erit mirandum, si summari poterunt, cum ad methodos summandi adhuc cognitas necessario vel terminus generalis, vel lex progressionis requiratur; quibus deficientibus vix alia via patere videatur, qua ad fummas cognoscendas pertingere queamus. Ad has autem observationes me peculiaris series a Cel. Goldbach mecum communicata deduxit, cuius summationem maxime admirandam Viri Celeb. permissu hic primo loco sum demonstraturus.

Theorema I.

Huius seriei in infinitum continuatae

$$\frac{1}{3} + \frac{1}{7} + \frac{1}{8} + \frac{1}{15} + \frac{1}{24} + \frac{1}{25} + \frac{1}{37} + \frac{1}{35} + \text{etc.}$$

cuius denominatores vnitate aucti dant omnes numeros, qui sunt potestates vel secundi vel altioris cuiusuis ordinis numerorum integrorum, cuiusque adeo terminus quisque exprimi-

tur hac formula $\frac{\mathbf{I}}{m^n - \mathbf{I}}$, denotantibus m et n numeros integros vnitate maiorés; huius seriei autem summa est $= \mathbf{x}$.

Demonstratio.

Hoc est Theorema a Celeb. Goldbach primum mecum communicatum, quod me etiam ad sequentes propositiones manuduxit. Ex inspectione autem huius seriei facile intelligitur, quam irregulariter ea progrediatur, et propterea quisque in his rebus versatus maxime modum admirabitur, quo Vir Celeb. summam huius singularis seriei inuenit; sequenti vero modo mihi hoc Theorema demonstrauit. Sit

$$x = 1 - \frac{1}{2} - \frac{1}{3} - \frac{1}{4} - \frac{1}{5} - \frac{1}{5} - \frac{1}{7} - \frac{1}{3} - \frac{1}{5} - \frac{1}{5$$

$$1 = \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{16} + \frac{1}{16} + \frac{1}{32} + \text{etc.}$$

erit hanc seriem ab illa auserendo

$$x-1$$
 $=$ 1 $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{5}$ $-$ etc.

ex denominatoribus ergo exclusi sunt omnes potestates binarii cum binario ipso; reliqui vero numeri omnes occurrunt.

Tom.
$$IX$$
.

lie

int o-

:4-

rel

in-

 \mathbf{m}

rie

[ed]

De

n-

:0-

:0ere

:a-

3 a

m-

hic

:0-

Ab hac serie porro subtrahit hanc

$$\frac{1}{2} = \frac{1}{3} + \frac{1}{9} + \frac{1}{27} + \frac{1}{21} + \frac{1}{243} + \text{etc.}$$

et restabit

$$x-1-\frac{1}{2}-1-\frac{1}{3}-\frac{1}{3}-\frac{1}{3}-\frac{1}{10}-\frac{1}{10}-\frac{1}{11}-\frac{1}{10}-\frac{1}{11}$$
 etc.

denuoque subtrahit

restabitque

$$x-1-\frac{1}{4}-\frac{1}{4}=1-\frac{1}{6}-\frac{1}{7}-\frac{1}{10}-\frac{1}{10}-\frac{1}{10}$$
 etc.

Atque simili modo omnes reliquos terminos successive tollendo reperietur tandem

$$x-1-\frac{1}{2}-\frac{1}{4}-\frac{1}{6}-\frac{1}{6}-\frac{1}{6}-\text{etc.} = 1$$

feu

cuius progressionis denominatores vnitate aucti dant omnes numeros, qui non sunt potestates. Quare si ista series ab initio assumta

$$x=1-\frac{1}{2}-\frac{1}{3}-\frac{1}{4}-\frac{1}{4}-\frac{1}{5}-\frac{1}{5}-\frac{1}{5}-\frac{1}{5}-\frac{1}{5}-\frac{1}{5}$$
 etc.

lubtrahatur, relinquetur

$$1 = \frac{1}{3} + \frac{1}{7} + \frac{1}{8} + \frac{1}{15} + \frac{1}{24} + \frac{1}{26} + \text{etc.}$$

dant omnes omnino potestates numerorum integrorum fumma est = 1. Q. E. I.

Theorema 2.

Huius seriei in infinitum continuatae

cuius.

ruius denominatores vnitate aucti dant omnes potestates pares, summa est = 12; atque huius seriei

in infinitum continuatae, cuius denominatores vnitate aucti dant omnes potestates impares, summa aequalis est $1-l_2$. Quarum serierum prioris terminus quisque est

$$\frac{1}{(2m-2)^n-1}$$
, posterioris vero terminus quilibet hac con-

tinetur formula $\frac{1}{(2m-1)^n-1}$; retinentibus m et n prae-

Demonstratio.

Confideretur sequens series, cuius summa ponatur x;

$$x = \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \frac{1}{4} + \frac{1}{4} + \frac{1}{14} + \frac{1}{14} + \frac{1}{14} + etc.$$

Iam cum sit

$$1 = \frac{7}{2} + \frac{7}{4} + \frac{7}{3} + \frac{7}{10} + \frac{7}{32} + \text{etc.}$$

sublata hac serie ab illa prodibit sequens

$$x-1=\frac{1}{5}+\frac{1}{10}+\frac{1}{12}+\frac{1}{14}+\frac{1}{14}+etc.$$

a qua subtrahatur

crit

$$x-1-\frac{1}{1}=\frac{1}{10}+\frac{1}{18}+\frac{1}{14}+\frac{1}{18}+$$
 etc.

fimili modo ob

Ærit

$$x-1-\frac{1}{5}-\frac{1}{5}-\frac{1}{15}-\frac{1}{15}-\frac{1}{15}-\frac{1}{15}-\frac{1}{15}-\frac{1}{15}$$
 etc.

Omni-

Omnibus ergo terminis hoc modo sublatis prodibit

$$x = 1 + \frac{1}{5} + \frac{1}{6} + \frac{1}{17} + \frac{1}{13} + \frac{1}{17} + \frac{1}{10} + \text{etc.}$$

cuius denominatores constituunt seriem naturalem numerorum imparium exceptis iis, qui vnitate aucti sunt potestates, vti ex formatione huius seriei intelligitur. Cum vero sit

$$\sqrt{2} = 1 - \frac{1}{2} - \frac{1}{3} - \frac{1}{3} - \frac{1}{5} - \frac{1}{5} - \frac{1}{5} - \frac{1}{5} - \frac{1}{4} - \frac{1$$

$$x = \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{5} + \frac{1}{8} + \text{etc.}$$
erit $x = 1 + \frac{1}{3} + \frac{1}{5} + \frac{1}{7} + \frac{1}{9} + \frac{1}{11} + \text{etc.} - \frac{1}{7}2$.

Illo ergo pro x inuento valore sublato ab isso, in quo omnes omnino numeri impares occurrunt, restabit

$$0 = \frac{1}{4} + \frac{1}{7} + \frac{1}{75} + \frac{1}{51} + \frac{1}{55} \text{ etc. } -l2,$$

seu ista

$$12 = \frac{1}{3} + \frac{1}{7} + \frac{1}{15} + \frac{1}{35} + \frac{1}{35} + \text{etc.}$$

cuius seriei denominatores sunt ii numeri impares, qui vnitate aucti dant omnes potestates pares. Huius ergo seriei summa est 12, prout in propositione est assertum. Q. E. Vnum.

Cum vero praecedens Theorema sit

$$\mathbf{I} = \frac{1}{3} + \frac{1}{7} + \frac{1}{6} + \frac{1}{27} + \frac{1}{24} + \frac{1}{26} + \frac{1}{37} + \frac{1}{37} + \text{etc.}$$
vbi denominatores vnitate aucti dant omnes numeros,

qui sunt potestates tam pares quam impares, habebitur illa serie ab hac demta

$$1 - l_2 = \frac{1}{8} + \frac{1}{24} + \frac{1}{26} + \frac{1}{46} + \text{etc.}$$

cuius denominatores adeo sunt ii numeri pares, qui vnitate aucti dant omnes potestates impares, Q. E. Alterum.

Theo-

Theorema 3.

Posito π pro peripheria circuli, cuius diameter est I,

 $T = I - \frac{1}{8} - \frac{1}{44} - \frac{1}{28} - \frac{1}{48} - \frac{1}{80} - \frac{1}{120} - \frac{1}{124} - \frac{1}{168} - \frac{1}{224} + \frac{1}{244} - \frac{1}{208} - \text{etc.}$ cuius feriei denominatores sunt numeri pariter pares, vnitate vel maiores vel minores quam potestates numerorum imparium. Illae autem fractiones, quarum denominatores vnitate excedunt potestates, signum babent + reliquae signum - I.

Demonstratio.

Cum sit

$$\frac{\pi}{4} = \mathbf{I} - \frac{1}{3} + \frac{1}{5} - \frac{1}{7} + \frac{1}{3} - \frac{1}{17} + \frac{1}{13} - \text{etc.}$$

cuius seriei eae fractiones, quarum denominatores vnitate desiciunt a numeris pariter paribus, signum habent — 1, reliquae signum — Ad illam seriem vero addatur haec geometrica

$$\frac{1}{4} = \frac{1}{3} - \frac{1}{9} + \frac{1}{27} - \frac{1}{11} + \text{etc.}$$

erit

$$\frac{\pi}{4} + \frac{1}{4} = \mathbf{I} + \frac{1}{5} - \frac{1}{7} - \frac{1}{11} + \frac{1}{13} - \frac{1}{15} + \text{etc.}$$

a qua - subtrahatur

$$\frac{1}{4} = \frac{1}{5} + \frac{1}{25} + \frac{1}{125} + \text{etc.}$$

erit

$$\frac{\pi}{4} + \frac{r}{4} - \frac{1}{4} = 1 - \frac{r}{7} - \frac{r}{11} + \frac{r}{13} - \frac{r}{13} + \text{etc.}$$

in qua serie nec 3, et 5 nec corundem potestates amplius insunt, simili modo 7 eiusque potestates tollentur addendo hanc seriem

$$\frac{1}{8} = \frac{1}{7} - \frac{1}{49} + \text{etc.}$$

$$\mathbf{X}$$
 3

eritque

Pari modo tollendo reliquos terminos, qui non sunt potestates, simul enim potestates tolluntur, prodibit tandem

$$\frac{\pi}{4} + \frac{1}{4} - \frac{1}{4} - \frac{1}{4} - \frac{1}{8} - \frac{1}{18} - \frac{1}{18} - \frac{1}{18} - \frac{1}{18} - \frac{1}{18} - \frac{1}{20} - \frac{1$$

$$\frac{\pi}{4} = 1 - \frac{1}{4} - \frac{1}{24} - \frac{1}{28} - \frac{1}{28} - \frac{1}{25} - \frac{1}{126}$$
 etc.

ob binos terminos sese plerumque destruentes, ita vt soli supersint, qui solitarii erant: solitariae autem erant eac fractiones, quarum denominatores, qui semper prodierant pariter pares, vnitate vel aucti vel minuti potestates numerorum imparium efficiebant. Signa vero horum terminorum legem seruant praescriptam. Q. E. D.

Theorema 4.

Denotante π vt ante peripheriam circuli cuius diameter est $\equiv \mathbf{1}$, erit

$$\frac{\pi}{4} - \frac{3}{4} = \frac{1}{33} - \frac{1}{134} + \frac{1}{244} + \frac{1}{344}$$
 etc.

cuius seriei denominatores omnes sunt numeri pariter pares vnitate vel maiores vel minores, quam potestates numerorum imparium non quadratae; atque illae fractiones quarum denominatores vnitate superant tales potestates, signum habent —; reliquae quarum denominatores desiciunt ab buiusmodi potestatibus non quadratis signum habent —.

Demonstratio.

Per Theorema praecedens tertium inuenimus

$$\frac{\pi}{4} = 1 - \frac{7}{8} - \frac{7}{24} + \frac{7}{28} + \frac{7}{48} - \frac{7}{80} - \frac{7}{120} - \frac{7}{124}$$
 etc.

in qua serie primo occurrunt denominatores, qui ab omni-

bus quadratis imparibus vnitate deficiunt, eaeque fractiones omnes habent fignum idem —. Cum vero fit

habebitur loco harum fractionum omnium substituendo za sequens forma

$$\frac{\pi}{2} = 1 - \frac{1}{4} + \frac{1}{30} - \frac{1}{124} + \frac{1}{244} + \frac{1}{344}$$
, etc.

Ceu.

3()=

em

oli

ac

ınt

ıu-

Ά-

23

ĦŽ

li

$$\frac{3}{4} - \frac{3}{4} = \frac{1}{28} - \frac{1}{124} - \frac{1}{244} - \frac{1}{344} \text{ etc.}$$

cuius seriei denominatores sunt numeri pariter pares velt vnitate maiores vel minores quam potestates numerorum imparium non quadratae, ob quadratas iam exclusas atque prout vnitate sunt vel maiores vel minores, fractiones etiam habent signum — vel —. Q. E. D.

Corollarium I.

Ad seriem ergo continuandam omnium numerorum imparium, qui non sunt potestates sumendae sunt potestates exponentium imparium, eaeque vnitate vel augendae vel minuendae, quo prodeant numeri pariter pares, qui erunt denominatores seriei inuentae: seruata signorum regula.

Corollarium 2.

Cirm autern omnis numerus impar vel sit 4m-x vel 4m-1, potestates autem exponentium imparium a 4m-1 ortorum, si vnitate augeantur, illae autem, quae a 4m-1 oriuntur si vnitate minuantur, dent numeros pariter pares; aequabitur $\frac{\pi}{4}-\frac{\pi}{4}$ seriei terminorum qui

continuous in hac forma $\frac{1}{(4m-1)^{n+1}-1}$ continentur, dem-

ta serie terminorum in hac forma $\frac{1}{(4m+1)^{2n+1}-1}$ contentorum; vbi loco m et n omnes numeri integri affirmatiui accipi debent praeter eos, qui vel 4m-1 vel 4m-1 refaciunt potestates.

Corollarium 3.

Aequabitur ergo #- aggregato sequentium serierum infinitarum

$$\frac{\pi}{4} - \frac{1}{3^{5} + 1} + \frac{1}{3^{5} + 1} + \frac{1}{3^{7} + 1} + \frac{1}{3^{9} + 1} + \text{etc.}$$

$$-\frac{1}{5^{3} - 1} - \frac{1}{5^{5} - 1} - \frac{1}{5^{7} - 1} - \frac{1}{5^{9} - 1} + \text{etc.}$$

$$+\frac{1}{7^{3} + 1} + \frac{1}{7^{5} + 1} + \frac{1}{7^{7} + 1} + \frac{1}{7^{9} + 1} + \text{etc.}$$

$$-\frac{1}{13^{5} - 1} - \frac{1}{13^{5} - 1} - \frac{1}{13^{7} - 1} - \frac{1}{13^{9} - 1} + \text{etc.}$$

$$+\frac{1}{15^{3} + 1} + \frac{1}{15^{5} + 1} + \frac{1}{15^{5} + 1} + \frac{1}{15^{7} + 1} + \frac{1}{18^{9} + 1} + \text{etc.}$$
etc. etc.

Corollarium 4.

Hac ergo serie eousque continuata, donec denominatores siant maiores quam 10000 habebitur $\frac{\pi}{4} = \frac{z}{4} + \frac{z}{4} + \frac{z}{4} + \frac{1}{344} + \frac{1}{344} + \frac{1}{1332} + \frac{1}{5168} + \frac{1}{2156} + \frac{1}{2156} + \frac{1}{3256} + \frac{1}{3576} + \frac{1}{$

Corollarium 5.

Cum omnes denominatores per 4 dividi possint, erit $\pi = 3 + \frac{1}{7} - \frac{1}{23} + \frac{1}{63} + \frac{1}{16} + \frac{1}{337} + \frac{1}{347} - \frac{1}{349} - \frac{1}{703} + \frac{1}{844}$ etc.

Quae

Quae series ideo notari meretur, quod eius duo primi termini iam dent Archimedis proportionem peripheriae circuli ad diametrum.

Theorema 5.

Retinente a priorem significationem, erit

113-

af-

vel

Im

$$\frac{\pi}{4} - 12 = \frac{1}{20} + \frac{1}{28} + \frac{1}{282} + \frac{1}{284} + \frac{1}{342} + \frac{1}{344} + \text{etc.}$$

cuius seriei haec est lex, vt numeri medii inter binos denominatores binario differentes, scilicet 27, 243, 343, etc. sint potestates exponentium imparium ortae a numeris imparibus, quae vnitate auctae sint per 4 divisibiles seu numeri pariter pares.

Demonstratio.

Cum per Theorema tertium fit

$$\frac{\pi}{4} = 1 - \frac{1}{1} - \frac{1}{14} + \frac{1}{28} - \frac{1}{48} - \frac{1}{80}$$
 etc.

fractionum signo — affectarum denominatores sunt numeri pariter pares vnitate desicientes a potestatibus numerorum imparium; fractionum vero signo — affectarum denominatores sunt quoque pariter pares vnitate superantes potestates numerorum imparium; atque praeterea sit per Theorema secundum

$$1 - l_2 = \frac{t}{8} + \frac{t}{24} + \frac{t}{26} + \frac{t}{48} + \frac{t}{88} + etc.$$

cuius seriei denominatores desiciunt vnitate ab omnibus potentiis numerorum imparium; haec series complectetur omnes terminos illius signo — affectos, et praeterea fractiones denominatores habentes impariter pares vnitate desicientes a potestatibus numerorum imparium. Quare Tom. IX.

Y si haec

si haec series ad illam addatur prodibit

 $\frac{\pi}{4}-l_2=\frac{1}{280}+\frac{1}{280}+\frac{1}{242}+\frac{1}{244}+\frac{1}{342}+\frac{1}{344}+\frac{$

Corollarium I.

Quia hae potestates numerorum imparium ita sunt comparatae, vt vnitate auctae fiant per 4 diuisibiles, erunt eae potestates imparium dimensionum, quae oriuntur a numeris huius formae 4m-1, qui ipsi non sunt potestates.

Corollarium 2.

Si ergo omnes sumantur numeri huius formae 4m - 1, quae non sunt potestates, eorumque capiantur omnes potestates exponentium imparium; hae potestates vnitate tam auctae quam minutae dabunt omnes fractionum seriei inuentae denominatores.

Corollarium 3.

Si binae fractiones in vnam coalescant erit

$$\frac{\pi}{4}$$
 = l_2 + $\frac{2 \cdot 27}{26 \cdot 28}$ + $\frac{2 \cdot 243}{242 \cdot 244}$ + $\frac{2 \cdot 347}{342 \cdot 344}$ + etc.

Quae series formabitur sumendis omnibus fractionibus, quae

oriuntur ex hac forma
$$\frac{2(4m-1)^{2n+x}}{(4m-1)^{4n+2}-1}$$
 fubltituendo loco

loco m et n omnes numeros integros successive praeter eos ipsius m valores, qui reddant 4m-1 potestatem.

Theorema 6.

Seriei huius

ris

a-

08

m

ıť

$$\frac{1}{15} + \frac{1}{63} + \frac{1}{80} + \frac{1}{253} + \frac{1}{624} + etc.$$

cuius denominatores vnitate aucti dant omnia quadrata, quae simul sunt altiores potestates; buius inquam seriei in infinitum continuatae summa est $\frac{7}{4} - \frac{\pi^2}{5}$: denotante π peripheriam circuli, cuius diameter π .

Demonstratio.

Hoc quoque Theorema a Cel. Goldbachio, verum fine demonstratione accepi, atque iisdem quibus ante vestigiis insistens hanc inueni demonstrationem. Cum ante aliquot annos incidissem in huius seriei

$$1 + \frac{1}{4} + \frac{1}{9} + \frac{1}{16} + \frac{1}{24} + \text{etc.}$$

flummam $\equiv_{\bar{s}}^{\pi^2}$, hanc ipsam seriem ita sum contemplatus

$$\frac{\pi^2}{6} = I + \frac{I}{4} + \frac{I}{9} + \frac{I}{16} + \frac{I}{25} + \frac{I}{35} + \text{etc.}$$

Iam cum sit

$$\frac{1}{3} = \frac{1}{4} + \frac{1}{10} + \frac{1}{64} + \text{etc.}$$

atque

$$\frac{1}{8} = \frac{1}{9} + \frac{1}{11} + \frac{1}{729} + \text{etc.}$$

fimilique modo

$$\frac{1}{24} = \frac{1}{25} + \frac{1}{625} + \text{etc. et}$$
 $\frac{1}{35} = \frac{1}{36} + \text{etc.}$

fi loco harum serierum geometricarum substituantur sum-

$$\frac{\pi^{2}}{5} = 1 + \frac{1}{5} + \frac{1}{5} + \frac{1}{5} + \frac{1}{24} + \frac{1}{35} + \frac{1}{48} + \frac{1}{95} \text{ etc.}$$
Y 2

cuius seriei denominatores vnitate aucti dant omnes nutmeros quadratos, praeter eos, qui simul sint alius speciei potestates. Cum autem sumendis omnino quadratisvnitate minutis sit

proueniet ab hac fuperiorem feriem fubtrahendo

 $\frac{7}{4} - \frac{\pi^2}{6} = \frac{1}{16} - \frac{1}{63} - \frac{1}{16} - \frac{7}{255} - \frac{7}{16} - \frac{7}{255} - \frac{7}{16}$ qui denominatores vnitate aucti dant omnes numeros quadratos, qui fimul funt alius generis potestates. Q.E.D.

Constituent hace sex theoremata alterum observationum istarum partem, quibus scilicet series additione subtractioneue terminorum ortae sunt consideratae. Sequentia vero theoremata circa series, quorum termini in se innicem multiplicantur, versabuntur; aeque minus erunt admirabilia, quam praecedentia, cum in iis pariter lex progressionis tantopere sit irregularis. Discrimen autem in hoc potissimum erit positum, quod in theorematis praecedentibus progressio terminorum secuta sit seriem potestatum, quae per se est maxime irregularis; in his autem termini progressio non minus est abstrusa.

Theorema 7.

Factum continuum in infinitum ex his fractionibus 2.3.5.7. v1.13.17.19 etc. vbi numeratores sunt omnes numeră primi, denominatores vero vnitate desiciunt a numeratoribus Hoc factum inquam aequale est summae huius seriei

$$1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \frac{1}{5} + \frac{1}{6} + etc.$$
and adeo introvum.

est que adeo infinitum.

Demon-

Demonstratio.

Nam fit

$$x = 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \frac{1}{5} + \frac{1}{5$$

crit

119

ıt

X,

$$\frac{1}{2}x = \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{6} + \frac{1}{6} + \text{etc.}$$

qua serie ab illa demta restat

$$\frac{1}{2}x = 1 + \frac{1}{3} + \frac{7}{5} + \frac{1}{7} + \text{etc.}$$

in qua nulli amplius denominatores pares infunt. Ab hac denuo auferatur ifta feries

$$\frac{1}{2} \cdot \frac{1}{3} x = \frac{1}{3} + \frac{1}{9} + \frac{1}{23} + \frac{1}{21} + \text{etc.}$$

restabit

in cuius denominatoribus nec per 2 nec per 3 divisibiles reperiuntur. Quo autem etiam numeri per 5 divisibiles egrediantur, subtrahatur ista series

$$\frac{1\cdot 2}{2\cdot 3}\cdot \frac{1}{5}\mathcal{X} = \frac{1}{5} + \frac{1}{25} + \frac{1}{35} + \text{etc.}$$

restabilique

$$\frac{1.2.4}{2.3.5}$$
 $x = 1 + \frac{1}{11} + \frac{1}{12} + \text{etc.}$

Atque simili modo tollendis omnibus terminis tum per 7 tum per 11 etc. omnesque numeros primos diuisibilibus tandem reperietur

Quare cum sit

$$x = 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{3} + \frac{1}{3} + \frac{1}{5} + \frac{1}{5} + \text{etc.}$$

erît

cuius expressionis numeratores constituunt progressionem numerorum primorum, denominatores vero vnitate ab iis desiciunt. Q. E. D.

Corollarium 1.

Expressiones ergo $\frac{2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 11 \cdot 13 \cdot e^{+c}}{1 \cdot 2 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 10 \cdot 12 \cdot e^{+c}}$ valor est infinitus, et posito absolute infinito $mathred{m$

Corollarium 2.

Cum vero haec expressio 4.9. 26 25. 36. 49 etc. finitum¹ habeat valorem scilicet 2; sequitur infinities plures esse numeros primos, quam quadratos, in serie omnium omnino numerorum.

Corollarium 3.

Verum etiam hinc intelligitur infinities pauciores extare numeros primos, quam numeros integros; haec enim expressio 2:3.4.5.6.7 etc. absolute infinitum habet valorem, cum similis a numeris tantum primis ortae valor sit logarithmus issus infiniti.

Theorema 8.

Si ex serie numerorum primorum sequens formetur ex-

$$\frac{2^{n} \cdot 3^{n} \cdot 5^{n} \cdot 7^{n} \cdot 11^{n} \cdot \text{etc.}}{(2^{n}-1)(3^{n}-1)(5^{n}-1)(7^{n}-1)(11^{n}-1) \text{ etc.}}$$

erit

erit eius valor aequalis summae buius seriei

$$1 + \frac{1}{2^n} + \frac{1}{3^n} + \frac{1}{4^n} + \frac{1}{5^n} + \frac{1}{6^n} + \frac{1}{7^n} + etc.$$

Demonstratio.

Sit

$$x=x+\frac{x}{2^n}+\frac{x}{3^n}+\frac{x}{4^n}+\frac{x}{5^n}+\frac{x}{6^n}+\text{ etc.}$$

erit

m ib

$$\frac{1}{2^n}x - \frac{1}{2^n} + \frac{1}{3^n} + \frac{1}{4^n} + \frac{1}{6^n} + \frac{1}{8^n} + \text{etc.}$$

vnde oritur

$$\frac{(2^{n}-1)}{2^{n}}x=1+\frac{1}{3^{n}}+\frac{1}{5^{n}}+\frac{1}{7^{n}}+\frac{1}{9^{n}}+\text{etc.}$$

Porro est

$$\frac{(2^n-1)}{2^n}$$
, $\frac{1}{3^n}x=\frac{1}{3^n}+\frac{1}{15^n}+\frac{1}{21^n}+\text{etc.}$

vnde fier

$$\frac{(2^{n}-1)(3^{n}-1)}{2^{n}}x=1+\frac{1}{5^{n}}+\frac{1}{7^{n}}+\text{etc.}$$

Similibus ergo operationibus pro singulis numeris primis institutis omnes seriei termini praeter primum tollentur, reperieturque

$$\mathbf{I} = \frac{(2^{n}-\mathbf{I})(3^{n}-\mathbf{I})(5^{n}-\mathbf{I})(7^{n}-\mathbf{I})(\mathbf{I}\mathbf{I}^{n}-\mathbf{I}) \text{ etc.}}{3^{n} \quad 5^{n} \quad 7^{n} \quad \mathbf{I}\mathbf{I}^{n} \quad \text{etc.}} x$$

et loco x serie restituta sit

$$\frac{2^{n}}{(2^{n}-1)(3^{n}-1)(5^{n}-1)(7^{n}-1)(11^{n}-1)} \text{ etc.}$$

$$= 1 + \frac{1}{2^n} + \frac{1}{3^n} + \frac{1}{4^n} + \frac{1}{5^n} + \frac{1}{6^n} + \text{etc.}$$
Q. E. D.

Corollarium T.

Cum posito n=2 sit $1+\frac{1}{4}+\frac{1}{5}+\frac{1}{15}+$ etc. $=\frac{\pi^{2}}{5}$ denotante π peripheriam circuli, cuius diameter est 1, erit

feu

Corollarium 2.

Cum praeterea posito n=4 sit $1 + \frac{1}{2^4} + \frac{1}{3^4} + \frac{1}{4^4} + \frac{1}{5^4} + \text{ etc.} = \frac{\pi^4}{50}$

erit

Hac igitur expressione per illam diuisa prodit

$$\frac{\pi^2}{15} = \frac{4. \ 9. \ 25. \ 49. \ 121. \ 169. \ etc.}{5.10. \ 26. 50. \ 122. \ 170. \ etc.}$$

Theorema 9.

Si quadrata numerorum primorum imparium omnium refoluantur in duas partes vnitate a se inuicem differentes, harumque partium impares sumantur pro numeratoribus, pares vero pro denominatoribus seriei ex factoribus compositae valor buius expressionis erit 5:13.25.61 85.145. etc. 3

Demonstratio.

Per theorematis praecedentis Coroll. 1. habemus

$$\frac{\pi^2}{6} = \frac{4. \ 9. \ 25. \ 49. \ 121. \ 169. \ 289. \ etc.}{3. \ 8. \ 24. \ 48. \ 120. \ 168. \ 288. \ etc.}$$

At in Coroll. 2. sequentem elicuimus aequationem

$$\frac{\pi^2}{\overline{15}} = \frac{4. \ \ 9. \ \ 25. \ 49. \ \ 121. \ \ 169. \ \ 289. \ \ \ \text{etc.}}{5. \ \ 10. \ \ 26. \ 50. \ \ 122. \ \ 170. \ \ 290. \ \ \ \text{etc.}}$$

Quarum expressionum si illa per hanc dividatur, wex calculo egredietur, habebiturque

cuius expressionis numeratores sunt vnitate maiores quam quadrata numerorum primorum, denominatores vero vnitate minores. Si ergo vtrinque per \(\frac{1}{2} \) diuidatur singulaeque fractiones per 2 deprimantur, habebitur

vbi numeratores sunt vnitate maiores quam denominatores respondentes, atque quisque numerator cum suo denominatore facit quadratum numeri primi imparis, ob sub-latum diuisione quadratum numeri primi paris 2. Q.E.D.

Theorema 10.

Si π vt hactenus significet peripheriam circuli, cuius diameter est $\equiv 1$, erit

cuius expressionis denominatores sunt quadrata numerorum imparium non primorum, numeratores vero vnitate minores.

Demonstratio.

A Wallisso habetur sequens expressio pro π , nempe

$$\frac{\pi}{7} = \frac{8 \cdot 24 \cdot 48 \cdot 80 \cdot 120 \cdot 168 \cdot \text{ etc.}}{9 \cdot 25 \cdot 49 \cdot 81 \cdot 121 \cdot 169 \cdot \text{ etc.}}$$

Tom. IX

Z

quae

quae fractiones ex omnibus omnino quadratis imparibus formantur. Per Coroll. 1. vero Theor. 8 erat

fiue:

quae fractiones ex solis numerorum primorum imparium quadratis sunt sormatae. Si iam hae duae expressiones in se mutuo ducantur prodibit

quae ideo fractiones quadrata numerorum imparium nom primorum fequuntus. Q. E. D.

Theorema II.

Sumto ne pro peripheria circuli, cuius diameter est I, erit

cuius expressionis numeratores constituunt progressionem numerorum primorum, denominatores vero sunt numeri pariter pares vnitate vel maiores vel minores quam numeratores; respondentes.

Demonstratio.

Cum fit

$$\frac{\pi}{2} = \mathbf{I} - \frac{\mathbf{I}}{3} + \frac{\mathbf{I}}{3} - \frac{\mathbf{I}}{7} + \frac{\mathbf{I}}{9} - \frac{\mathbf{I}}{11} + \frac{\mathbf{I}}{13}$$
 etc.

erit

$$\frac{x}{3}$$
, $\frac{\pi}{4}$ $\frac{x}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ etc..

quibus fériebus additis fit:

$$\frac{4}{3}$$
, $\frac{\pi i}{4}$, $\frac{1!}{4}$, $\frac{1!}{5}$, $\frac{1!}{5}$, $\frac{1!}{7}$, $\frac{1!}{7}$, $\frac{1!}{7}$, etc..

Deinde:

bus Deinde eft

im

aes;

OII

'es:

le:

$$\frac{1}{5}$$
, $\frac{4}{5}$, $\frac{\pi}{4} = \frac{1}{5} + \frac{1}{25} - \frac{1}{25} - \frac{1}{55} + \text{etc.}$

qua sublata prodit

$$\frac{4}{3} \cdot \frac{4}{3} \cdot \frac{\pi}{4} = 1 - \frac{1}{\pi} - \frac{1}{11} - \frac{1}{13} - \text{etc.}$$

in qua serie nulli amplius occurrunt denominatores vel per 3 vel per 5 dinisibiles. Simili modo tollentur omnes per 7 dinisibiles addendo

$$\frac{1}{7}$$
, $\frac{4 \cdot 4}{5 \cdot 3}$, $\frac{\pi}{4} = \frac{1}{7} - \frac{1}{49} - \frac{1}{77}$ etc.

prodibit autem.

$$\frac{8.4.4}{7.5}\frac{4}{3}$$
. $\frac{\pi}{4}$ = $1 - \frac{7}{11} + \frac{7}{13} + \frac{7}{17}$ etc.

Perspicitur autem denominatores per numerum primum huius sormae 4n-1 diuisibiles tolli additione, vade iste nouus sactor $\frac{4n}{4n-1}$ accedit: denominatores vero per numerum primum sormae 4n-1 diuisibiles tolli subtractione, wade nouus sactor iste $\frac{4n}{4n-1}$ addicietur. Horum ergo sactorum successiue addendorum donominatores erunt numeri primi; numeratores vero numeri pariter pares vnitate vel maiores vel minores quam denominatores. Hoc ergo modo si auserantur omnes termini seriei initio assumtate, prodibit tandem

Ex qua oritur

$$\frac{\pi}{4} = \frac{3.5.7.11.15.37.19.23. \text{ etc.}}{4.4.8.12.12.16.20.24. \text{ etc.}}. Q. E. D.$$

Theorema 12.

Si omnes numeri primi impares in duas partes vnitate a se invicem differentes dividantur atque partes pares Z 2 fumantur pro numeratoribus, impares vero pro denominatoribus, erit factum continuum

Demonstratio.

Cum sit per Theorema praecedens $\frac{\pi}{2} = \frac{3.5.7.e^{+c}}{4.4.8.e^{-c}}$ erit

16 4. 4. 4. 4. 8. 8. 12. 12. 12. 12. 16. 16. ctc. 72 3. 3. 5. 5. 7. 7. 11. 11. 13. 13. 17. 17. etc.

At ex Coroll. 1. Theor. 8. si per # multiplicetur habetur

 $\frac{\pi^2}{2} = \frac{3. \ 3. \ 5. \ 5. \ 7. \ 7 \ \text{II. II. I3. I3. efc.}}{2. \ 4. \ 4. \ 6: \ 6i. \ 8. \ 10. \ 12. \ 12. \ 14. \ efc.}$

quarum expressionum vtraque per numeros primos impares formatur. Si ergo hae in se inuicem multiplicentur, prioris denominator destruet numeratorem posterioris, atque praeterea tam ex illius numeratore quam huius denominatore medietas terminorum auseretur. Prodibit scilicet

2 = 4. 4 8. 12. 12. 16. 20. 24. etc. 2. 6. 6. 10. 14. 18. 18. 22. etc.

vbi numeratores sunt numeri pariter pares, denominatores vero impariter pares vtrique vnitate vel maiores vel minores quam numeri primi impares. Si ergo singulae fractiones per binarium deprimantur, numerator continebit numeros pares, denominator vero impares, atque bini respondentes et vnitate a se inuicem different, et coniunsti numerum primum constituent. Habebitur igitur

2 = 2. 2. 4. 6. 6. 8. 10. 12. etc. 1. 3. 3. 5. 7. 9. 9. 11. etc.

Q. E. D.

Theo-

Theorema 13.

Si omnes numeri impares non primi in duas partes dividantur vnitate a se invicem distantes harumque pares pro numeratoribus impares vero pro denominatoribus accipiantur, erit

77. 4. 8. 10. 12. 14. 16. 18. 20. 22. 24. etc. 7. 5. 7. 11. 13. 13. 17. 17. 19. 23. 25. etc.

Demonstratio.

Cum per Wallisii quadraturam circuli sit

77 2. 2. 4. 4. 6. 6. 8. 8. 10. 10. 12. 12. etc. 2 1. 3. 3. 5. 5. 7. 7. 9. 9. 11. 11. 13. etc.

cuius expressionis si singuli numeratores ad suos respondentes denominatores addantur, prodeunt omnes omnino numeri impares. At quoniam similis expressio, si ex numeris imparibus primis tantum formatur, aequatur binario, vii in praecedente Theoremate est demonstratum, quo erat

2 = 2. 2. 4. 6. 6. 8. 10. 12. etc. 1. 3. 3 5. 7. 9. 9. 11. etc.

si illa expressio per hanc dividatur, proueniet

 $\frac{\pi}{4} = \frac{4.8.10.12.14.16.18.20.22.24. etc.}{5.7.11.13.13.17.17.19.23.25. etc.}$

quae similiter ex numeris imparibus non primis formatur. Numeratores scilicet erunt numeri pares, denominatores vero impares vnitate a numeratoribus distantes, atque singuli numeratores ad suos respondentes denominatores additi dabunt omnes numeros impares non primos. Q. E. D.

Theorema 14.

Denotante vt hactenus π circuli peripheriam cuius diameter est \mathbf{I} , dico fore

 $\frac{\pi}{2} = \frac{3 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 11 \cdot 13 \cdot 17 \cdot 19 \cdot 23 \cdot 29 \cdot 31}{2 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 10 \cdot 14 \cdot 18 \cdot 18 \cdot 22 \cdot 30 \cdot 30 \cdot elc}$

cuius

cuius expressionis numeratores constituent seriem numerorum primorum imparium, denominatores vero sunt numeri impariter pares vnitate) vel minores vel maiores quam numeratores respondentes.

Demonstratio.

Per Coroll. Theor. 8. si per 3 multiplicetur est

$$\frac{\pi^2}{8} = \frac{3. \ 3. \ 5. \ 5. \ 7. \ 7. \ 11. \ 11. \ 23. \ 23. \ etc.}{2. \ 4. \ 4. \ 6. \ 6. \ 8. \ 10. \ 12. \ 12. \ 14. \ etc.}$$

in qua numeratores sunt numeri primi impares bis positi, denominatores vero numeri tam pariter pares quam impariter pares, valitate vel maiores vel minores quam ipsi numeri primi. Deinde Theoremate 11. demonstratimus esse

in qua expressione numeratores sunt numeri primi impares semel positi, denominatores vero numeri pariter pares vnitate distantes a numeris primis, ita vt haec expressio inpraecedente sit contenta. Quare si illa expressio per hanc diuidatur prodibit

$$\frac{\pi}{2} = \frac{3 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 71 \cdot 13 \cdot 17 \cdot 19}{2 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 10 \cdot 14 \cdot 18 \cdot 18} \cdot \frac{\text{etc.}}{\text{etc.}}$$

in qua numeri impares primi numeratores constituunt; denominatores vero sunt numeri impariter pares vnitate vel maiores vel minores quam numeratores. Q. E. D.

Theorema 15.

Denotante \(\pi \) peripheriam circuli, cuius diameter est. \(\mathbf{1} \), erit

$$\frac{2\overline{1}}{2} = \overline{1} + \frac{1}{3} - \frac{1}{5} + \frac{1}{7} + \frac{1}{9} + \frac{1}{11} - \frac{1}{13} + \frac{1}{15} - \frac{1}{17} + \frac{1}{19} + \frac{1}{23} + \frac{1}{23} + \frac{1}{23} + \frac{1}{25} - \frac{1}{27} + \frac{1}{20} + \frac{1}{21} + \frac{1}{35} - \frac{1}{35} - \frac{1}{37} + \frac{1}{37} + \frac{1}{20} + \frac{$$

cuius seriei denominatores sunt numeri impares omnes, ra-

tio signorum autem hoc nititur fundamento. Numeris priwus huius formae 4n-x datur signum +; numeris primis autem huius formae 4n+x signum -x. Deinde numeris compositis id tribuitur signum, quod ipsis ratione compositionis ex primis cum suis signis secundum multiplicationis regulam competit.

Demonstratio.

Quemadmodum vsitatis hic operationibus haec series $\mathbf{r} - \frac{\mathbf{r}}{3} + \frac{\mathbf{r}}{5} - \frac{\mathbf{r}}{77} + \frac{\mathbf{r}}{21} + \frac{\mathbf{r}}{15} - \frac{\mathbf{r}}{15} + \text{etc.}$

connersa est in hanc expressionem s. s. s. z. it. etc., ita vicissim methodus potest excogitari, qua hanc expressionem

in ferienn

$$1 - \frac{1}{3} - \frac{1}{3} - \frac{1}{3} - \frac{1}{2} - \frac{1}{2} - \frac{1}{3} - \frac{1}{12} - \frac{1}{12} - \frac{1}{13}$$
 etc.

transmutare liceat. Atque si haec methodus ad expressionem theoremate praecedente inuentam

adhibeatur, ista expressio abibir in istam seriem propo-

$$1 + \frac{1}{3} - \frac{1}{5} + \frac{1}{7} + \frac{1}{5} + \frac{1}{17}$$
 etc.

cuius propterea summa est . Ad idem a posteriore colligere licer, ponendo

$$x = 1 + \frac{1}{3} + \frac{1}{5} + \frac{1}{7} + \frac{1}{9} + \frac{1}{19} + \frac{1}{13} + \frac{1}{15} - \frac{1}{17} \text{ etc.}$$

eritque

$$\frac{1}{3}x = \frac{1}{3} + \frac{1}{5} - \frac{1}{15} + \frac{1}{21} + \frac{1}{27} + \frac{1}{23} - \text{etc.}$$

arque fubtrahendo prodibit

$$\frac{2}{3}$$
 $\mathcal{N} = \mathbf{I} - \frac{\mathbf{r}}{5} + \frac{\mathbf{r}}{7} + \frac{\mathbf{r}}{11}$ etc.

Deinde

Deinde cum fimili modo fit

$$\frac{1}{5}$$
. $\frac{2}{3}x = \frac{7}{5} - \frac{7}{25} + \frac{7}{35} - \frac{1}{55}$ etc.

prodibit addendo.

$$\frac{6.2}{5}$$
 $x=1+\frac{7}{7}+\frac{1}{17}-\frac{7}{13}$ etc.

Atque similiter omnibus tollendis terminis praeter primum i inuenietur

$$x = \frac{3. \ 5. \ 7. \ 11. \ 13. \ 17. \ 15. \ etc.}{2. \ 6. \ 6. \ 10. \ 14. \ 18. \ 18. \ etc.} = \frac{\pi}{2}$$

Atque hinc simul ratio signorum seriei propositae colligitur eadem ipsa, quam descripsimus. Q. E. D.

Corollarium.

Summa ergo seriei propositae

$$1 + \frac{1}{3} - \frac{1}{5} + \frac{1}{7} + \frac{1}{9} + \frac{1}{11} - \frac{1}{19}$$
 etc.

duplo maior est quam summa huius seriei

$$1 - \frac{1}{3} + \frac{1}{5} - \frac{1}{7} + \frac{1}{9} - \frac{1}{13}$$
 etc.

Quare cum ipsae fractiones sint vtrinque eaedem, solis signis effectum est, vt altera alterius sit dupla.

Theorema 16.

Posito π vt hactenus pro peripheria circuli cuius diameter est $\mathbf{1}$, erit

$$\frac{\pi}{2}$$
 = 1 + $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{6}$ + $\frac{1}{16}$ + $\frac{1}{16}$ - $\frac{1}{14}$ - $\frac{1}{16}$ - $\frac{1}{18}$ + $\frac{1}{18}$ + $\frac{1}{26}$ etc.

Fractionum autem affirmatiuarum denominatores sunt vnitate minores quam numeri impares non potestates; fractionum autem negatiuarum denominatores sunt vnitate maiores. Cuiusque autem fractionis signum congruit cum signo numeri imparis vel vnitate maioris vel minoris non potestatis in praecedente Theoremate.

Demon-

Demonstratio.

Haec ipsa series oritur ex conversione praecedentis secundum modum in Theorematis 1. 2. 3. vsitatis, quo continuo progressiones geometricae vel adduntur vel demuntur, quoad solus primus terminus supersit. Q.E.D.

Theorema 17.

Si numeris imparibus primis buius formae 4n-1 tribuatur signum —, reliquis buius formae 4n—1 signum—, numeris vero compositis ea signa, quae ipsis per regulas multiplicationis ex primis competunt; erit

 $\frac{3\pi}{2} = 1 + \frac{1}{5} - \frac{1}{25} + \frac{1}{24} + \frac{1}{25} + \frac{1}{35} - \frac{1}{35} - \frac{1}{35} + \frac{1}{45} - \frac{1}{51}$ etc. qui denominatores sunt facta vel ex duobus vel ex 4 vel ex 6 vel etc. numeris primis.

Demonstratio.

Cum enim per Theorem. 15 fit

 $\frac{\pi}{2} = \mathbf{I} + \frac{1}{3} - \frac{1}{7} + \frac{1}{9} + \frac{1}{11} - \frac{1}{13} - \frac{1}{15} - \frac{1}{17} + \frac{1}{19} \text{ etc.}$

vbi denominatores sunt omnes numeri impares et signa eam tenent legem quam praescripsimus; atque praeterea sit

quarum serierum ii termini signa habent eadem, quorum denominatores sunt sacta vel ex binis vel quaternis, vel senis etc. numeris primis. His ergo seriebus additis soli, isti termini remanebunt, diuisioneque sacta per 2 erit

quae est ipsa series proposita, atque ex lege signorum simul sequitur, eas fractiones habere signum —, quarum denominatores in hac forma 4n+1 continentur; reliquas signum —.

Q. E. D.

Tom. IX.

Aa

Cõ≅

Corollarium:

Si ab huius theorematis ferie subtraharur ista $\frac{\pi}{2} = 1 - \frac{1}{3} - \frac{1}{5} - \frac{1}{7} + \frac{1}{9} - \frac{1}{11} + \frac{1}{13} - \text{etc.}$

prodibit

 $\frac{\pi}{3} = \frac{1}{3} - \frac{1}{5} + \frac{1}{7} + \frac{1}{73} - \frac{1}{17} + \frac{1}{19}$ etc.

cuius denominatoris funt vel ipfi numeri primi vel facta ex ternis vel quinis vel etc. ii vero qui sunt formae 4n-1 signum habent - reliqui formae 4n-r fignum -.

Theorema 18.

Si omnibus numeris primis tribuatur signum —; cuique vero numero composito id signum quod ipsi secundum multiplicationis regulas competit, atque ex omnibus numeris fequens formetur series

 $\mathbf{I} - \frac{1}{2} - \frac{1}{3} - \frac{1}{4} - \frac{1}{5} - \frac{1}{5} - \frac{3}{5} - \frac{1}{7} - \frac{3}{5} - \frac{1}{7} - \frac{1}{10} - \frac{1}{11} - \frac{1}{12} - \text{etc.}$ erit eius summa in infinitum continuatae =0.

Demonstratio.

Sit enim x = fummae istius seriei seu

$$x = 1 - \frac{1}{2} - \frac{1}{3} - \frac{1}{4} - \frac{1}{5} - \frac{1}{5} - \frac{1}{7} - \frac{1}{8}$$
 etc.

erit per operationes in posterioribus theorematis adhibitass

$$\frac{3}{2}x = 1 - \frac{1}{3} - \frac{1}{5} - \frac{1}{7} - \frac{1}{9} - \frac{1}{21} \text{ etc.}$$

atque simili modo

$$\frac{3}{2}, \frac{4}{3}x = 1 - \frac{1}{5} - \frac{1}{7} - \frac{1}{11} - \frac{1}{13}$$
 etc.

Denique hac operatione infinities repetita erit:

At cum fit per Theor. feptimum

 $\frac{5.7.11}{4.6.10}$ etc. $= 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \frac{1}{5} + \text{etc. } I \infty$ facile intelligitur et nostrum ipsius x coefficientem esse: infinite: infinite magnum. Quare quo factum aequale esse possit x = 0, et hanc ob rem habebitur

o = $1 - \frac{1}{3} - \frac{1}{3} + \frac{1}{4} - \frac{1}{3} + \frac{1}{4} - \frac{1}{7} - \frac{1}{8}$ etc. cuius denominatores, qui sunt vel ipsi primi vel sacta ex ternis, quinis, etc. habent signum - resiqui signum + Q.E.D.

Corollarium I.

Modus ergo apparet, quo in progressione harmonica signa in singulis terminis sint distribuenda, vt summa totius seriei siat =0.

Corollarium 2.

Cum inuenerimus x = 0, erit quoque $\frac{1}{2}x = 0$, et hanc ob rem habebimus quoque

o = $1 - \frac{1}{5} - \frac{1}{5} - \frac{1}{5} - \frac{1}{15} - \frac{1}{15} + \frac{1}{15}$ etc. in qua numeri tautum impares occurrunt; descriptamque ratione signorum tenent legem.

Theorema 19.

Summa seriei reciprocae numerorum primorum

$$\frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{5} + \frac{1}{7} + \frac{1}{77} + \frac{1}{77} + etc.$$

est infinite magna; infinities tamen minor, quam summa seriei barmonicae 1 + ½ + ½ + ½ + etc. Atque illius sumne est buius summae quasi logarithmus.

Demonstratio.

Ponatur $\frac{7}{2} + \frac{7}{3} + \frac{7}{3} + \frac{7}{7} + \frac{7}{17} + \text{etc.} = A$ atque $\frac{7}{2^2} + \frac{7}{3^2} + \frac{7}{5^2} + \frac{7}{7^2} + \text{etc.} = B$ et $\frac{7}{2^3} + \frac{7}{3^3} + \frac{7}{5^3} + \text{etc.} = C$. atque ita porro omnes potestates peculiaribus litteris designando; erit posito e pro numero cuius logarithmus hyperbolicus est $\frac{7}{3}$

 $e^{\Lambda - \frac{1}{4}}$

183 VARIAE OBSERV. CIRCA SERIES INFINITAS.

A+-2B+-2C+-2D+- etc. Nam est $A + \frac{1}{2}B + \frac{1}{3}C + \frac{1}{4}D$ etc. $= l_{\frac{3}{4}} + l_{\frac{3}{4}} + l_{\frac{5}{4}} + l_{\frac{7}{4}} + etc.$ ideoque $A + \frac{1}{6}B + \frac{1}{6}C + \frac{1}{4}D$ - 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + etc. per Theor. 7. At non folum B, C, D, etc. habebunt valores finitos, sed etiam $\frac{1}{2}B + \frac{1}{2}C + \frac{1}{4}D +$ etc. valorem habet finitum. Quare quo $A - \frac{1}{2}B - \frac{1}{2}C - \frac{1}{4}D - \frac{1}{4}C - \frac{1}{$ fit $=1+\frac{7}{4}+\frac{7}{4}+$ etc. $=\infty$. oportet vt A fit infinite magnum, cumque ideo eius respectu sequentes termini \(\frac{1}{2}\)B\(-\frac{1}{2}\)C\(-\frac{1}{4}\)D\(-\frac{1}{4}\)D\(-\frac{1}{4}\)D\(-\frac{1}{4}\)D\(-\frac{1}{4}\) scant, erit $\frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{5} + \frac{1}{7} + \frac{1}{12} + \text{etc.}$ $=1-\frac{1}{2}-\frac{1}{2}-\frac{1}{2}-\frac{1}{2}-\frac{1}{2}-\frac{1}{2}-\frac{1}{2}$ etc. Atque consequenter erit $\frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{5} + \frac{1}{7} + \frac{1}{12} + \frac{1}{13} + \frac{1}{17} + \text{etc.}$ $=l(1+\frac{1}{2}+\frac{1}{3}+\frac{1}{4}+\frac{1}{5}+\frac{1}{7}+$ etc.) illius ergo seriei summa erit infinities minor quam huius, atque cum huius summa sit $= l \infty$ erit $\frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{5} + \frac{1}{7} + \frac{1}{12} + \text{etc.} \equiv l. l \approx$

Q. E. D.